

Arnoldas Kazimierėnas, Lietuvos istorijos institutas

Epistulae ad Pontum. Antikos kūrinių leidybiniai aspektai sovietmečiu Antano Dambrausko ir Leono Valkūno korespondencijoje

Sovietinės okupacijos pradžioje ištremtas į Sibiro lagerius, vienas produktyviausių antikinės literatūros vertėjų Antanas Dambrauskas (1911–1995) ir grįžęs buvo priverstas patirti „antrąją tremtį“ – šį kartą kultūrinę. Jam nebuvo leista įsikurti didžiuosiuose miestuose, todėl jis apsistojo Druskininkuose, kur laisvalaikiu ėmė versti Antikos kūrinius. Tuo tarpu kitas garsus Lietuvos klasikas Leonas Valkūnas (1914–1990) dirbo ir dėstė Vilniaus Universitete, ilgą laiką vadovavo Klasikinės filologijos katedrai. Tokios aplinkybės bei intensyvus šių dviejų vyrų bendravimas paliko gana nemažą tarpusavio laiškų rinkinį (77 laišakai). Jų korespondencijoje, kuri apima bent 29 metus (1958–1987), galima rasti daug to laikmečio temų ir realiųjų: nuo asmeninio gyvenimo iki svarbių visuomeninių įvykių aptarimų.

Bendri interesai lėmė, kad didžiulę laiškų turinio dalį sudaro Antikos kūrinių ir jų vertimų, bei leidybinių aspektų aptarimai. Būdamas įvykių centre, Leonas Valkūnas savo laiškuose plačiai nušviečia Antikos kūrinių vertimų dinamiką Vilniuje, ypač Klasikinės filologijos katedroje. Tuo tarpu Antanas Dambrauskas laiškuose plačiai dėsto savo vertimų patirtį ir iššūkius, su kuriais jam tenka susidurti. Šiame pranešime bus aptarti keli įdomiausi laiškuose aptariamai atvejai, susiję su antikinių kūrinių vertimais, taip pat ir tų vertimų vertinimais – tiek asmeniniais korespondentų, tiek kitų šiame lauke veikusių asmenų.